

Charakter ochrony prawnoautorskiej

Znak towarowy, wzór przemysłowy – są prawami terytorialnymi. Zgłoszone w Polsce tylko tu będą chronione.

ADRIANNA ZIĘCIK

rzeczniczka patentowa,
partnerka w AOMB Polska

Ludzki umysł wytwarza różne rozwiązania, kreuje wielość pomysłów – jednak nawet ten sam pomysł może podlegać innej ochronie, innemu reżimowi prawnemu, a także może albo pozostać jedynie ideą czy częścią dzieła, albo być w tym samym czasie pomysłem przekutym w produkt.

Twórczy oraz indywidualny rysunek stworzony dla identy-

fikacji wizualnej hotelu będzie stanowić utwór na gruncie prawa autorskiego, a jego ochrona powstanie wraz z chwilą jego stworzenia, ustalenia czy też uzewnętrznienia, nie istnieje żaden wymóg rejestracyjny. Natomiast jeśli wspomniany rysunek ma zostać przekuty w produkt, czyli logo chronione jako znak towarowy, a jego właściciel czerpać korzyści z prawa bezwzględnie obowiązującego, czyli prawa obowiązującego *erga omnes* – wówczas należy to oznaczenie graficzne zgłosić do ochrony przed odpowiednim urzędem patentowym.

W ujęciu prawnoautorskim wspomniany rysunek musi być twórczy oraz indywidualny i w ten sposób będzie oceniany, natomiast jako znak towarowy – jego walory estetyczne nie będą w ogóle brane pod uwagę, będzie mógł ba-

zować na schematycznym połączeniu brył, figur geometrycznych, będzie mógł powielać znane kształty, ale jeśli będzie pełnił funkcję odróżniającą produkty jednego podmiotu od produktów innego – będzie to wystarczające do przyznania mu ochrony. W tym aspekcie często rozróżnia się dzieło sztuki, wytwór rzemieślniczy bądź produkt masowy, ale zarówno unikatowe dzieło sztuki, jak i wielokrotnie wytworzony produkt rzemieślniczy będą mogły korzystać z obydwu reżimów prawnych, podczas gdy masowo powielane logo nie musi być twórcze, ważne by było dystynktywne.

Ochrona prawnoautorska ma pierwotnie charakter terytorialny, bowiem powstaje przede wszystkim w państwie pochodzenia utworu, ale ze względu na liczne porozumie-

nia oraz konwencje międzynarodowe – prawem właściwym do dochodzenia ochrony praw autorskich jest prawo obowiązujące w każdym kraju, w którym doszło do niedozwolonego korzystania z dzieła, a kraj ten należy do zrzeszonych państw, gdyż ochrona przyznawana jest przez wszystkie państwa-sygnatariuszy konwencji. O takim poważnym wyłomie przypisania ochrony do danego terytorium nie da się już wspomnieć przy prawach wynikających z przepisów prawa własności przemysłowej i wynikających z ich rejestracji. Czy to znak towarowy, czy wzór przemysłowy będą zawsze prawami terytorialnymi i jeśli są zgłoszone w danym kraju (np. w Urzędzie Patentowym RP), będą chronione tylko w Polsce, a zgłoszone w Urzędzie Unii Euro-

pejskiej ds. Własności Intelektualnej – tylko na terenie Unii Europejskiej. Znak towarowy czy wzór przemysłowy zgłoszony do ochrony w Grecji nie będzie obowiązywał w Polsce.

Kolejnym aspektem jest czas – majątkowe prawa autorskie wygasają po upływie 70 lat od dnia śmierci twórcy, natomiast prawa własności przemysłowej mają ustalony czas ochrony. Co prawda prawo ochronne na znak towarowy jest zwykle udzielane na okres pięciu lat, z nieograniczoną możliwością przedłużania go o kolejne dziesięcioletnie okresy, to już prawa z rejestracji wzorów przemysłowych udzielane są zwykle na okres pięciu lat i ich przedłużanie nie jest możliwe po upływie 25 lat. Ponadto, prawa ochronne na znaki towarowe można przedłużać *de facto* w nieskończoność, ale przedłu-

żenie wiąże się z kosztami oraz z działaniami w konkretnych, nieprzedłużalnych sekwencjach czasowych, podczas gdy autor w reżimie prawnoautorskim nie musi dokonywać żadnych czynności, aby jego prawa istniały.

Trwanie wyłącznie przy ochronie prawnoautorskiej czy podejście do przejawu swej twórczości jako do produktu – może determinować jego losy. Co prawda wspomniane reżimy mogą się przenikać i niejednokrotnie będzie prawdopodobne jednoczesne korzystanie z różnych form ochrony prawnej, ale w wielu odsłonach jej systemy będą zróżnicowane pod względem formalności do spełnienia, czasu tej ochrony, jej terytorium. Będą także inaczej oceniane na płaszczyźnie twórczej i estetycznej oraz czysto merkantylnej. /©©